

ЭВИЛЕДЕШКЕН РЕСПУБЛИКАЛАРДА

РСФСР: ыяш чигири

(Эгеан 2-ги армияда). Бригадир Күзөвмаа, зоотехник Татьяна Ховалыг мөөк мурнууда аяккап турган бөдүү арнамы терегден, хойларга кедир укутуштарын дааразын малчыларга сумелен, ол дугайым сохотуз дирекциясына динатан. Чалгыс малчын бодуун кодаында хойларга бөзөн укутуштарын кыска үдө каяп-даа дааран шйдас. Бети дөргө анаа хергээр матерал бөзөн теже хергээ. Ычангам малчыларга комсомол комитетинде талашындан эң идипей-

5. КААН-ХАЛЫННЫН УРЖУКТАРЫНГА УДУР

Удатоанда чалгыс хуниер эгедас. Малчылар чагаларында көчкөлөк. Берге кышты менди дикан хураганар, одок долдуу дешкөлөкөн. Кадарчылар улам-на бедиктерге хойларын үндүрүп отыраар аларган. Орай көчкөргө дөр оларда чогаан модан-кодан хойлар Хөрлети беле Улаатыйнч ол-бо талашында мөстөрдө чаптыла берген чогуулар. Агаар-бойдуздук байдалы чүгөртөт, хой кадарчылар таарымчалык аларда-даа, малчылардын чымштыг аямы ооп-биле тигебөөн.

Бригаданын мурнууда чаа чогуулаар туруп көгөн. Чалгыс баштайгы хуниери хадамы-биле жаш, дамды-даа чаагыны дүшөйи барган. Часык көк чедир үнөйи, дораян-на кадыл эгедон. Чалгыс чоу богаан-дан хойларын чогуу козалабай туруп берген. Кыргызда орайтан.

Сохотуздү дөргөчө чөй каан чалгыс чедир болуп уржуктарына удуу баш удуу хемчег аларын орадашкан. Чалгыс үлгөн ситен кезин алар арга чоу болгонда, кол сорууганы мал чөй бедиктер бригада шудуруу аяккап даарычы угалдырган. Оон аяккада кыргыздын кыска хуусада доокшан, чалгылаашкыны организаствы эртеринче база кичээтпейи салган. Сохотуздү Петр Монгушка удуурун комсомолчуларынтар бригаданы сөс чүс аякы гектар чөргө мал чөй мияте хергелээр культууларын тараан. Оон аяккада мал-

6. ЧАМДЫК ТҮННӨЛДӨР

Улаатый бригаданы кыргыздыкы планшан алганмындан дөрт хонук бурунгаар доозуулан. Оон-биле кады чуулааны доокшан, ыракым тайгаларыне малын семиртип үнөргө кадарчылар бедиктешип турган. Чалгылаашкы эгелерини каан хонук мурнууда кыргызда пунктууна мындай чаралал астыла берген. «Июль 6-даа эгелен малчылар Бестин, Аякы, Ору-Дыче малын семиртир-биле боттанаш үнөй. Ычангам чарык чыл түнөйлөп үлдүрүп, аякы 3-те чалгыс байыры болурун чаралар. Оон программада: 1. Алт чарыкы. 2. Мөстөр хуниери. 3. Малчыларын боттарын чыгуурун конферти. Болуп чөй Хөрлети, Бригадир Күзөвмаа».

Хөрлети хем «Коммунистический» сохотуздү Улаатый бригаданынч кол турала. Хем-нич ишти кыаын-даа, олар бедиктери элек. Шоар мал өстүрөчө таарымчалык оран. Айтылган хуиңде малчылар оон-моон аяктарын мурнуу алган чедип көгөн. Суурдан машиналык улус база келген. Чарыкша салыр аяктарын сооткан, кудуруктарын, чедерин чапан бедиккен каан, киисидин үлгүлөргө беле, балтарын сапан турган. Кызыл туң, дозуп-пакат, чогуулаар аскан пункт чалгыс чымалыларга сохотуза партком секретары Довгак Седип-оол чүө чү-

Ш. КУУЛАР.

Айтырыңар, харылап берээл

ЧУГУЛА ТАВАРЫЛГАЛАРНЫ КӨӨР

Ажылчын, албан-хаакчылар болган таарымчалар дымштар хуниере ажылдаа таварылаа телевири калдык болуур? Ол ишкан аякка айы-биле бер чөрдөн өскө чөргө кошкөн оон телевири калдыкы? Бо иш айтырыгы өттү районун Чаа-Суурдан Кыргыз Сормы-Аа редакцияга салган.

Тыва АССР-нин Дээди Сулууну кежигуну Самдан Аймыктык Дорсоттоң оң айтырылгара хамаарыштыр харымаан моон адаанда парадымас.

РСФСР-нин Күш-ажыл дугайында хойдуларынч Келекинин 63 чуулун баугаар дымштар хуниере ажылдаарын хораян. Чамдык оона чугула апарган таарымчаларда, чыжээрге, хөй-нияттын ийкеп, бөдүстүң айылдагы халаптарын бодуурамын-биле, а ыялгы таарымчалар болганда, оларнын чедирген уржуктарын чалгылар-биле, куруенин, хөй-нияттын өңчү-хоронгизин Уредин, чедеринден камалдаары чугула апарганда база оал-ондактын чорукту чааладыры-биле, мурнууда билинчелип турган хергертен тургустунан чүдөлдөри кайлазын

Ы Н

Ленинградтың эртемендериниң сүмезин баугаар ыяш ботундан кылган немедде холдукааларын фермаларга мал чөй кылдыр ажылдап эгелөөн. Ыяш хирөөвүндүндөн болган түрмөк ыяштан кылган шык чигирин мал чөй кылдыр ажылдаарга, малга дык хоруулу болган амдылар херек, кырында бадыткан.

Малдын ыядыг чаа чөй-биле ыяаларын азыраарга, оларнын денязы өдирер, өүлдөң дүргөдөр, а дага азыраарга — туурга көүдөр болган. Ыяш чигирин мал чөй кылдыр ажылдап эгелөөн Ленинград, Архангельск, Вологда база өскө-даа областтарын колхозтары болган сохотуулары болган чаа чөйиң ажылдаар тунеленде хөй ордунга ап, мал ажытынган

УКРАИНА: институт-биле кады ажылдажалыга

Харьков хоорайда демир-бетон конструкторларынч № 4 заводу каман адынтан газды куесели-биле булун ай иштинде ажылдап турар. Шах каманалыгы чыл эгинден бер чедип алган. Белтон шыгыларын бедиктер болган тууду материалдарын кургандыр ажылдаарга аяккап бөзү болган чогуу чыгыш бээр оалга чөргөдө бугу дөргө-херекселдерия Харьковта

химиянын эртен-шичкеле институтунун специалистериниң сүмезин баугаар өптөп тургускан. Ол заводта өптөп кылган дөргө-херекселдерге бир кубометр газы ажылдаарга, оон бөштөн бир кезин каманалыгынын турар. Шах ыядыг дөргө-херекселдер газды бүрүн ажылдаар болган оон ышталай чорун бодуубас арганы

П.УР. Совет Эвилелинч техникте дузалакчы-биле туруп турар «Катович» комбинат полды металлургияны хөгжүдериң кайгамчык ууу ужу-дузалакчы. Эң баштайгы азыдырышкыны анаа кылганда бээр чүгө бунду чартын чыл эрткин, а бөгүн ул комбинат чурттуу кан эдилерининин 20 хууун элөп турар. Комбинат бо 4,5 миллион тонна кадым, 650 муң тонна прокатын уууу ажыл-агыйына бо.

ЧУРУКТА: инженерлер Ф. Гржуб болган А. Другао оларнын башкарылга чөйи таарымштыр турары. ЦАФ—СЭТА-нын фотоу.

берип турар. Өрттенген газ ышталабас болганда, завод дөргө-херекселериниң агаары дыка арыг бооп турар. Газын улут камналгазын бээр ыдыг дөргө-херекселериниң хоорайны өскө-даа бодууруга чөдөрлөрдө база өптөп эгелөөн.

УЗБЕКИСТАН: ортулукка өстүргөн чаагай дүжүт.

Амударья хемниниң унууда Чалым ортулукка өстүргөн дымнянын баштайгы дүжүдүн ажаап ап эгелөөн. Угеричек районда Бара Марк атыг колхозтун ажыл-ишчилери ында бежен гектар эки төрүнүч чөйиң шингөдөп алган, анаа дыкы база өскө-даа үнөйлү үнүштерин өстүргөн. Ол ортулукка чедир көбүрүтүп туткан, эржежк чуугаа техниканы ынаар апарып алган. Хоремияны тарааччылары

АЗЕРБАЙДЖАН: социал паспорт — пропагандастың дузалакчызы

Бакуда Ленин аттыг районун хөй-ниятан социал паспорттарын чогаалып кылган. Чонун эртериниң, социал оостамын, кол профессияларынын дугайында чуугаа кездөлдөриң социал паспорттарда тодаргай айткан. Чонун ортууңа идея-политиктиң кижизидиле аяккап план баугаар чорударына, масса-политиктиң ажылдык дөңшүн болган үр-түнелдериң бедиктерге социал паспорттарын чуугаа ужу-дузалакчы бооп турар. СЭКП Топ Ко-

мунданың чаагай үнүштү болган амандыг оортуу тыкканар. Ортулукка өстүргөн дымнянын бир гектарында 400 центер дүжүттү ажаап ап турар. Ол дымнянын амдын чаагай болган. Ортулукка өстүргөн дымнянын хөй кезини Сибирьнин болган Уралдын районнарына; бирги элөттеге хоорайларына чордуу бөр.

ЛИТВА: экскурсияны школачылар чорудуп турар

Литвада экскурсияны школачылар чорудуп турар. Литературау чаа түрисиң маршрутту Вильнюсту экскурсия бөрүзү найысылдамын азычыларга сумелен. Эртен чүс чымдык эгеленде А. Мицкевичиниң чурттан турганы шаандакы башканы, А. С. Пушкинниң, П. Павликовниң, Ю. Жемайтениң, Ю. Янонистин болган өскө-даа ышталаганга чөдөрлөрдө, шу-дүкүлдөриң ады-биле холбаалыг солун чөдөрлөриң көөрүн литературау түрисиң маршрутту айткан. Вильнюс хоорай-биле холбаашкан чогаалдарың лит-

ЛАТВИЯ: химиктерин чоңа белеэ

«Латвияхим» деп бодууруга каттыжымшыкының чаа салбырын кылган баштайгы продукцияны контролорлар «кончуг эки-дөр» деп үнөйлө берген. Химия чүдөлдөриң бөдүрер 40 миллион кезек кылдыларын чыда ол салыр херекселдерге бараалдадыр. Ында бугу бодууруга чорудууларын бүрүн механизас-

БӨМБҮРЗЕКТИН СУДАЛЫ

СЭТА болган ПМА: кыска дыңнадылгар, тайылбырлар

Совет Эвилелинч деткимчези-биле

ЖЕНЕВАДА ШУУЛГАН

ЖЕНЕВА. Апартеидтин араалыг системаны кичиритип, расизмин оон бугу-ле хөй-дөргө ууукаарыңче утланган тодаргай хемчеглерин ажылдап кылдыр болган бу-лөп алыры — расизме болган расаны ыягай көөр чорукка удуу демчел талашы-биле Женевада Напьялар ордуула аяккаптың Бугу-делегей конференциянын кол сорууганы ол. Расизме болган расаны ыягай көөр чорукка удуу демчел талашы-биле КНО-нун чараларын оон чыла хуусаагы хөдөлгөшкө кирештир КНО-нун Кол Ассамблеяның шийитирин баугаар чымалдырган ол конференция делегей хөй-нияттың калбаа бөдүктөрүнүн кичээтпейи хараа туткан.

СЭКП ТК-нин Чидгине секретары, ССРЭ-нин Дээди Советиниң Президиумунун Даргазы Л. И. Брежневтиң конференцияны адыга чоруткан байырыг чагазын Женева шуулганынын киржикчилери ууу сонуурга болган сеткил хаанышкы-биле уткан. Күрүндөриң болган хөй-нияттын өскө-даа көкү ажылдакчыларындың база байыр чөдөрлөп чагаалар келген болган.

социализмин дайымырак политиканын чорудуп турар дөң оон судаттырыкынын сайлавынга өлтүрү беринде көрүлгө өл-дүр. Ираильдык ыдыг политиканың расизмин болган расаны ыягай көөрүн бир аякы хөй-дөргө чорукка берген. Каттышкан Напьялар Организацияны шийитиринг бөрүу шыккан болгай. Конференциянын пленардык хуралдарында болган комитеттеринде аякы үш кол утганмышкында нестерек шуулганын киржикчилери күрүндөриң. КНО-нун специализастан албан чөдөрлөриң, национал-косталгалыг шийитириниң болган чакалгара хамаарышпас организациаларын төлөөкчелери расизме, расаны ыягай көөр чорукка база апартеид удуу демчелге чедип адылган те-

КОНГО УЛУСТУҢ БАЙЫРЛАЛЫ

БРАЗЗАВИЛЬ. Конго Улуус Республикасы бодуун национал принциптеринде ундезилген Конгонуң Күш-ажыл партиязы удуруп турар. Чурттуу индустриализаствар, күрүмениң чүдүлү секторун тургуура талашы-биле хөй-дөргө чорукка чалгыткан чөккө боттанарың келген. Уласту эрге-чарыгарын чымаларына оон-оон күрүне бодуурагелерин тургускан, чурттуу бугу ажылчы-нарын болган албан-хаакчыларын 70 чыгач хууу оларда ажылдап турар. Конгода бугу-ле байкаларын өртөк-контрөлдө кирген, электростергияны, нефть продуктуларын бодуурап болган хуууларын, стратегияны компанияларын күрүне контролдал турар.

Аш-чөм продуктулары-биле чурт бөдүн бөдү хандыр тынарнын айтырылганын шийитирээр сорууга-биле 1978-79 чылдарын экономика-тиң программазы көдө ажыл-агыйын дүргөн калдурин колуп турар. Ол сорууганы күүсеткенде күрүне болза, хамыктың мурнууда кооперативтерге болган күрүмениң специализастан фермаларына ооргалаттынар анаар.

Чуртта 6-нан 16 хар чедир урттарын мыан-ла болган халас өөрдөр чорукту күшүлү бодурун. Улаус массаларын эрге-ажылчтарын таарымштыр кадык камгалалынын системаны сайдырагай-жыдып оран.

ЮПИ ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙ ДУГАЙЫНДА

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). АИШ-тың күрүне департаментини оон архивтеринге калгалаттыгыны чыткан чамдык документтерин чыжыт өскө бодуурагына холбаашгы ЮПИ агентилерин дамчыткары болза, ол документтерин чамдыктарында кереп турарын баугаар аларга, «Барын күчтен болган Совет Эвилелинден заманырыңа» улаанышкынын чорудуура Кылатка дуза чедирер Чжоу Энь-лай 1949 чылда АКШ-тан чыжымды-биле дилөөн болуп турар.

Кылатка тургустунган калдыкка бугу-чуртунун дүжүлдү анаа үй-балай чорук тынып келер болза. Аякка болган бугу дөргөдө тайыныга ол кыжанышкынын тургуура ийкеп деп, Чжоу Энь-лай санымырган.

ЮПИ-нин дымчалык-биле аларга, «Чжоу Энь-лай Несипте турган америк албан кижизин-биле харылаанын иштан тургускан болган оон чогуу чагаалын эң бедик аяккап-жыдып америк албан кижизинге мырыштыр чыжымды-биле дамчыдып бөзөң дөргө. Агентствонун сөстөрү-биле

ЮПИ-нин мөдөзөп турары-биле аларга, Чжоу Энь-лай-нын санаам АКШ-тын күрүне департаментинге маргалдаарын үндүргөн болган салыс түнеленде барган, ол сवाल хүлөп адынмаан».

